

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกผู้บริหารกับการบริหารแบบองค์รวม ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้าสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าระดับ ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 12 โรงเรียนๆ ละ 15 คน ได้ประชากรจำนวน 180 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมด ได้โรงเรียนละ 12 คน จำนวน 12 โรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 144 คนซึ่งเกินกว่าเกณฑ์ของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 43) และยอมรับได้และได้ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลทั้ง 12 โรงเรียนทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามที่ส่งคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 139 คน คิดเป็นร้อยละ 96.52

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน

ลำดับที่	โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน) 80%
1	วัดอมรินทราราม	15	12
2	วัดประยุรวงศาวาส	15	12
3	โฆยิตตโมสร	15	12
4	ประถมทวิธาภิเษก	15	12
5	วัดสังข์กระจาย (แจ่มวิชาสอน)	15	12
6	วัดหงส์รัตนาราม	15	12
7	ราชวินิตประถมบางแค	15	12
8	อนุบาลวัดนางนอง	15	12
9	วัดเจ้ามูล	15	12
10	วัดหนัง	15	12
11	วัดช่างเหล็ก	15	12
12	วัดนาคปรก	15	12
รวม		180	144

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับจิตสำนึกผู้บริหาร ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านปัญญา และด้านพฤติกรรม จำนวน 60 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท์ (Likert's Scales) (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2537, หน้า 85)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกผู้บริหารกับการบริหารแบบองค์รวม ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เขตพื้นที่การศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 40 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert's Scales) (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2537, หน้า 85) ซึ่งแสดงระดับปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาจากเอกสารแนวคิดคำรตลอดจนวนวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารการศึกษาและการบริหารแบบองค์รวม เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทาง ในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม

2.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นขอบข่ายของการวิจัยและเนื้อหาของเครื่องมือ

2.1.3 สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่กำหนดไว้

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

2.2.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และการวัดการประเมินผล

2.2.1.1 ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.1.2 นำแบบสอบถามปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ตรวจความเที่ยงตรงของเนื้อหา การวัดและการประเมินผล รวม 4 ท่าน มีรายนามและตำแหน่ง ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 ท่าน ได้แก่

1) นายพนัส พัฒนรัฐ

ผู้บริหารวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการ โรงเรียน

รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สพท.กทม เขต 3

2) นายนิพนธ์ งามอักษร

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกก เขตบางขุนเทียน กทม.
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล 2 ท่าน ได้แก่

1) นายไพบูลย์ กล่อมบรรจง

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเตา เขตบางขุนเทียน กทม.

2) นายไพรัช จันทร์ดวง

ผู้อำนวยการโรงเรียนฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กทม.

จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

2.2.1.3 นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำและเสนออาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

2.2.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและการวัดการประเมินผลแล้ว มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984, p.126) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการ โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 12 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ และดำเนินการเก็บด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 144 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา 139 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (P) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (Check List) ได้แก่ วุฒិการศึกษ และประสบการณ์ทำงาน

2. ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกผู้บริหารกับการบริหารแบบองค์รวม ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำนวน 100 ข้อ มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่เป็นรายชื่อ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1) เกณฑ์การพิจารณา การวิเคราะห์ พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 69-100)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบจิตสำนึกผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เพื่อหาความแตกต่างจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยใช้ t - test (independent)

3) วิเคราะห์การบริหารแบบองค์รวม ตามแนวคิดองค์ประกอบใหม่ของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม โดยใช้ค่าร้อยละ (P) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างจิตสำนึกผู้บริหารกับการบริหารแบบองค์รวมในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 112)

เกณฑ์การพิจารณาค่าความสัมพันธ์

0.81 - 1.00	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
0.61 - 0.80	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
0.41 - 0.60	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

- 0.21 – 0.40 มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
- 0.00 – 0.20 มีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 มีดังนี้

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics)

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณจากสูตร

สูตร
$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	n	แทน	จำนวนที่ต้องการหาค่าร้อยละ
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) (สุวิมล ติรกานันท์, 2548, หน้า 201) โดยคำนวณจากสูตร

สูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูล
	n	แทน	จำนวนของข้อมูล

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (รัตนะ บัวสนธิ์, 2540, หน้า 142) โดยคำนวณจากสูตร

สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนของข้อมูล

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาร์ค (Cronbach) (สุวิมล ติรกันันท์, 2548, หน้า 156) โดยคำนวณจากสูตร

สูตร
$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนในแต่ละข้อ
	$\sum S_t^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนรวมของคะแนน
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม

3. สถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

3.1 ค่า t - test (independent) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 218) โดยคำนวณจาก

สูตร

สูตร
$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2} \right]}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับวิกฤตจาก การแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
	S_1, S_2	แทน	ความแปรปรวนของประชากร
	n_1, n_2	แทน	จำนวนสมาชิกในประชากร

3.2 ค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) วิธีการของครอนบัค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 96) จากสูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(\frac{1 - \sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเที่ยงของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.3 หากค่าความสัมพันธ์ใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson) อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 122) โดยคำนวณจากสูตร

$$\text{สูตร} \quad r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2] [n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับ
 ตัวแปร y
 n แทน จำนวนคนหรือจำนวนคู่ของข้อมูล
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนดิบตัวแปร x
 $\sum y$ แทน ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร
 $\sum xy$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนนตัวแปร x กับคะแนน
 ตัวแปร y
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร x
 $\sum y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนดิบตัวแปร y